

Nr 278.

Av herr **De Geer** i Hanaskog m. fl., om viss temporär sänkning av räntan å vissa egnahemslån.

Bland de av riksdagen under senare åren beslutade åtgärderna för stöd åt jordbruksnäringen har ett stort antal varit avsett speciellt för det mindre jordbrukets stödjande. Ehuru nyssnämnda åtgärderna varit så betydande, har det mindre jordbruket och näringen i sin helhet alltså stora svårigheter att dragas med.

Inom egnahemsväsendet har konstaterats hur förvånande väl egnahemslåntagarna kunnat trots de svåra tiderna inbetala sina räntor och amorteringar. Detta har dock i allmänhet kunnat ske endast genom tillämpande av yttersta sparsamhet och under svåra umbäranden och försakelser för låntagarna och deras familjer. Skuldbördan är fortfarande svår och betungande. Det stora flertalet egnahemsbrukare kunna ej inse det berättigade däri, att räntesatserna å lånen av staten hållas så höga. I en tid, då statens inkomster flöda så rikligt som för närvarande och staten själv kan upplåna sitt behov av penningar till utomordentligt låga räntesatser, kan också med fog påstås, att en sänkning av räntan å egnahemslånen vore synnerligen väl motiverad.

Som ett skäl emot sänkning av räntan å lån från statens egnahemslånefond har brukat anföras, att man som följd av sådan räntesänkning ej skulle kunna underlåta att sänka räntorna å övriga lånefonder för jordbruket m. m. För vår del anse vi, att det vore rimligt och skäligt om under nuvarande ränteläge en allmän räntesänkning hade beslutats å nyssnämnda lånefonderna. Vi kunna ej inse, att en sådan åtgärd hade kunnat medföra några allvarigare konsekvenser för statskassan. I varje fall är emellertid uppenbart, att en sänkning av egnahemsräntan kan vidtagas utan att detta nödvändigtvis skall medföra sänkning av räntorna å övriga lånefonder.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på förslag av jordbruksministern behjärtat kravet på sänkning av här ovan berörda räntan å egnahemslån och föreslagit, i enlighet med en skrivelse från statens egnahemsstyrelse, att en temporär räntesänkning måtte genomföras avseende treårsperioden 1937—1939. Räntan å den stående delen av egnahemslån, beviljade efter ingången av år 1920, föreslås att nedsättas under nyssberörda tidsperioden till 3.6 procent för jordbrukslån och 4 procent för bostadslån. En sådan räntesänkning beräknas av egnahemsstyrelsen komma att för budgetåret 1937/1938 för egnahemslånefonden medföra en ränteförlust av 446,380 kronor och sålunda för låntagarna en motsvarande lättnad i deras låneutgifter.

Med hänsyn till rådande allmänna ränteläge anse vi emellertid, att av Kungl. Maj:t föreslagna räntesänkningen ej är tillräcklig. Vi förordade, att

för jordbrukslån den temporära räntesänkningen sker ned till 3 procent och för bostadslån till 3.5 procent. Då sänkningen är rent temporär, bör hinder ej kunna finnas att frångå hittills principiellt följda räntesatser. Vi ha föreslagit 3 respektive 3.5 procent för att åstadkomma en ränta liggande möjligast nära nuvarande allmänt gällande räntesatser.

I statsverkspropositionen omnämnes en skrivelse från egnahemsstyrelsen, vari framhålles att på senare tider ett stort antal egnahemslåntagare inbetalt sina lån och istället lånat till lägre ränta i affärs- och sparbanker. De sämst situerade egnahemslåntagarna äro dock i allmänhet oförmögna att på sådant sätt omplacera sina lån utan måste behålla de ursprungligen erhållna. De nödgas sålunda alltjämt fortsätta erläggandet av de höga räntor, som fastställts av staten. Vill man bereda även de ekonomiskt svagaste och fattigaste egnahemslåntagarna en sådan räntelättnad, som de bättre situerade själva kunna skaffa sig, då måste uppenbarligen räntesänkningen för egnahemslånen göras kraftigare än som av Kungl. Maj:t föreslagits. Den ytterligare inkomstminskning, som staten temporärt finge vidkännas, ifall av oss förordade sänkningen av riksdagen beslutades, bleve en väl motiverad uppoffring till fördel för en folkgrupp, som har särskilt stora svårigheter att kämpa emot. Egnahemsbrukarna finge en kraftig hjälp och samtidigt ett bevis på att statsmakterna i svåra tider våga besluta en temporär viktig stödåtgärd med tillfälligt frångående av vissa principer rörande skötseln av statens lånefonder.

Under hänvisning till de synpunkter, som här ovan i motionen anförts, hemställles,

att riksdagen ville besluta för treårsperioden 1937—1939 vidtaga en temporär räntesänkning å den stående delen av egnahemslån, som beviljats efter ingången av år 1920 samt att därvid för nyssberörda tidsperioden räntan nedsättes till 3 procent för jordbrukslån och 3.5 procent för bostadslån.

Stockholm den 23 januari 1937.

Arvid De Geer
i Hanaskog.

Axel Hansson
i Rubbestad.

Arvid Jonsson,
Skedsbygd.